ALEXANDRU DÂRUL
Institutul de Filologie
(Chişinău)

TOPONIM DE ORIGINE ROMÂNĂ ÎN INSULA SAHALIN

Abstract

In the present note the authors states that the name of the town *Miţulea* (г. *Мицуля*) originated from the Romanian surname *Miţul* (< mîţ).

În partea de sud a insulei Sahalin se află un oraş cu numele *Miţulea* (*Мицуля*). O scurtă informaţie privind localitatea dată, inclusiv referitor la apariţia denumirii acesteia, ne oferă marele scriitor rus Anton P. Chehov în opera sa „Insula Sahalin", publicată pentru prima dată în revista „Русская Мысль" în anii 1893-1894. În parte, din lucrarea menţionată aflăm că la început viitorul oraş prezenta o mică localitate, constituită din zece gospodării (ogrăzi), numită *Miţul'ka* (*Мицулька*) în cinstea cercetătorului-agronom Михаил Семенович Мицуль (1843-1884), unul dintre cei care „au făcut foarte mult" pentru colonia de deportaţi (ссыльная колония) (a se vedea: А. П. Чехов, Собр. соч., t. 14-15, M., 1978, p. 108, 200). Constatând acest fapt, scriitorul, cu o uşoară nuanţă ironică vine să relateze că localităţi mult mai mari purtau numele unor foşti şefi de închisori şi ale unor temniceri.

Într-o notă, în termeni destul de elogioşi, scriitorul ne prezintă portretul acestui explorator harnic. În parte, în lucrarea citată se relatează că din expediţia anului 1870 trimisă din Petersburg şi condusă de Vlasov, având ca obiectiv cercetarea insulei Sahalin, făcea parte de asemenea şi agronomul Михаил Семенович Мицуль, om de o rară ţinută morală, truditor neobosit, optimist şi idealist, entuziast ce se caracterizează prin capacitatea de a-i antrena şi pe alţii în misiunea pe care o îndeplinea. În timpul acela el avea cam la 35 de ani. Scriitorul ţine să sublinieze că harnicul agronom a manifestat o deosebită conştiinciozitate faţă de sarcina ce i s-a încredinţat. Efectuând analiza solului, a florei şi a faunei insulei Sahalin, el a străbătut pe jos districtele Aleksandrovski şi Tâmovski de pe atunci, litoralul de vest al insulei, precum şi toată partea de sud a acesteia, în condiţii de completă lipsă de drumuri. Doar pe alocuri se întâlneau cărări lamentabile care dispăreau în taiga şi în mlaştini şi orice deplasare, călare sau pe jos, era o adevărată caznă. Ideea creării unei colonii l-a impresionat şi l-a pasionat. El i s-a dedat cu tot sufletul, a îndrăgit Sahalinul şi precum o mamă nu vede în odrasla sa cusururile acesteia, la fel nu vedea el în insulă, care devenise a doua sa patrie, solul congelat şi ceţurile de aici. El considera insula un colţ înfloritor de pământ şi părerea aceasta n-a putut fi zdruncinată nici de datele meteorologice, care, probabil, atunci nici nu se fixau, nici de experienţa amară a anilor precedenţi, experienţă faţă de care avea, pe semne, unele rezerve. Admiraţia aceasta

BDD-A6948 © 2010 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:19 UTC)

era susţinută, de asemenea, de creşterea aici a viţei-de-vie sălbatică, a bambucului, de înălţimea gigantică a ierburilor, de contactul cu japonezii. Istoria de mai departe a insulei îl surprinde în postură de şef de secţie, de consilier de stat, dar, ca şi mai înainte, entuziasmat şi muncind neostenit. A murit pe insula Sahalin la vârsta de numai 41 de ani, lăsând moştenire cartea „Очерки острова Сахалин в сельскохозяйственном отношении" (1873), apreciată de A. P. Cehov drept o odă prelungită a fertilităţii pământului sahalinian (*Op. cit*., p. 200), carte pe care o citează şi face trimiteri în mai multe rânduri în opera sa despre Sahalin.

Numele de familie *Miţul'*, ortografiat în limba rusă *Мицуль*, are la bază un nume de familie destul de răspândit la români, fiind la origine un nume-poreclă *Mîţ*(*ul*). În cazul nostru purtătorul numelui era, probabil, un descendent dintr-o familie română sau româno-rusă rusificată (se prea poate din Basarabia), care făcându-şi studiile în Rusia, ca un bun specialist a fost inclus în componenţa expediţiei de care s-a vorbit mai sus.

Cât despre trecerea de la denumirea *Мицулька* (aceasta fiind formată prin analogie cu alte toponime derivate de la antroponime, tip: *Petrovka*, *Aleksandrovka*) la aceea de Мицуля aceasta s-ar putea datora faptului că substantivul *Мицулька*, asociat cu diverse nume cu aceeaşi terminaţie (tip *писулька*, *фицулька*) era sesizat, probabil, ca o denumire ce conţinea o nuanţă de înţeles depreciativă.

Pentru evitarea unei asemenea interpretări s-a trecut la denumirea *Мицуля*. Fiind forma de genitiv a numelui de familie, ea se putea îmbina cu substantivele prin care sunt denumite diferite tipuri de localităţi (de ex.: *село*/ *деревня*/ *селение*/ *город Мицуля*/ *имени Мицуля*).

BDD-A6948 © 2010 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:34:19 UTC)